

мистецтвах. Вони доповнюються хореографічним, театральним та екранними мистецтвами. Це суттєво підвищує швидкість і якість засвоєння матеріалу молодшими школярами. Учні досягають максимальних результатів у навчанні та отримують навички, потрібні їм у реальному житті.

Список використаних джерел

1. Іонан В. Цифрова грамотність: що це і навіщо українцям. Програма розвитку цифрових навичок в Україні. Що планує Міністерство цифрової трансформації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/programa-rozvitkucifrovih-navichok-v-ukrajini-shcho-planuye-ministerstvo-cifrovoji-transformaciji50053488.html> (дата звернення: 24.10.2020).
2. Програмні педагогічні засоби (ППЗ) з інтегрованого курсу «Мистецтво» (для 1 – 5 класів). ТМ «Нова школа», 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rozumniki.net/catalog/products/mystetstvo/> (дата звернення: 24.10.2020).
3. Радзівська О. Г. Інформаційна грамотність та цифрова нерівність: забезпечення дитини в сучасному інформаційному просторі. Інформація і право, 2017. № 1 (20). С. 92 – 103. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ippi.org.ua/radzi%D1%94vska-oginformatsiina-gramotnist-ta-tsifrova-nerivnist-ubezpechennya-ditini-vsuchasnomu-infor> (дата звернення: 24.10.2020).

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГОТОВНОСТІ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДЕФІЦИТУ УВАГИ ТА ГІПЕРАКТИВНІСТЮ

*Годлевська Валентина, доктор історичних наук, професор
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
(Україна)*

PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF SCHOOL READINESS FOR CHILDREN WITH ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER

*Hodlevska Valentyna, PhD in History (Doctor of Historical Sciences), Full Professor
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)*

Анотація. Розглядається поняття синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей молодшого шкільного віку. Автор подає теоретичний аналіз проблеми гіперактивності, особливості проявів гіперактивності у дітей.

Ключові слова. синдром дефіциту уваги, гіперактивність, пізнавальні процеси, емоційна сфера.

Abstract. The article discusses the concept of attention deficit hyperactivity disorder in primary school children is considered. The author presents a theoretical analysis of the problem of hyperactivity, features of hyperactivity in children.

Key words: attention deficit syndrome, hyperactivity, cognitive processes, emotional sphere.

Проблемі гіперактивності у дітей фахівці приділяють серйозну увагу в багатьох країнах, в тому числі і у нас. Пов'язано це, по-перше, з частотою гіперактивності у сучасних дітей. По-друге, прояви гіперактивності часто поєднуються з труднощами в навчанні й емоційними проблемами дитини, що може вплинути на її подальшу долю, на взаємини з оточуючими людьми.

Дослідження синдрому дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ) в переважній більшості виконані на основі аналітичної стратегії. Так, в роботах

Н.Н.Заваденко, Ю.Д.Кропотова, В.Р.Кучми, Т.Ю.Успенской, О.В.Халецкой, Л.С.Чутко, Ю.С.Шевченко, Б.Р.Яременко та ін. розглядаються окремі аспекти феномена СДУГ: особливості розвитку пізнавальних процесів, емоційної сфери і т. д. Найбільш активно дослідження проводяться в області медицини, тоді як психолого-педагогічний аспект проблеми вивчений недостатньо.

Феномен синдрому дефіциту уваги та гіперактивності має цілісний, системний характер, передбачає реалізацію системного підходу до вирішення наукових і практичних завдань в даній області. Організація та проведення системного дослідження феномену СДУГ стикається з труднощами теоретичного і методичного характеру. Відсутні єдині уявлення про природу, прояви СДУГ серед фахівців різного профілю, що веде до суперечливих прогнозами розвитку, неоднозначним підходам до діагностики, корекції й організації навчання дітей цієї категорії. Не розроблено надійні системні методи, що дозволяють досліджувати і коригувати феномен СДУГ як цілісне утворення.

Хоча цей синдром часто називають гіпердинамічним, тобто синдромом підвищеної рухової активності, основним в його структурі є дефіцит уваги - це є однією з істотних характеристик пізнавальної діяльності у молодших школярів.

У зв'язку з високою поширеністю синдрому дефіциту уваги з гіперактивністю (СДУГ) в дитячій популяції (4%-9,5%) стає актуальною проблема вивчення психологічних особливостей дітей цієї категорії і формування їх готовності до навчання в школі.

Існує два основні підходи до корекції - медичний і психологічний (з точки зору психолога і психотерапевта).

В організації програми корекції бере участь соціальний педагог - як основний координатор і посередник між батьками та педагогами. Батьки повинні забезпечувати загальний емоційно-нейтральний фон розвитку й навчання дитини. Педагоги, на підставі рекомендацій фахівців, здійснюють процес навчання і виховання гіперактивних дітей, враховуючи індивідуальні особливості їхньої поведінки та, розвитку.

У домашній програмі переважає поведінковий аспект, в установах же основний акцент робиться на розвиток інтелектуальних умінь. Навчання вимагає від дитини реалізації всіх тих функцій, які при СДУГ порушені.

Перша велика проблема - тривалість заняття. Гіперактивна дитина може підтримувати працездатність не більше 10-15 хвилин. Це пояснюється тим, що розумова діяльність дітей з СДУГ характеризується «циклічністю». Час, протягом якого вони можуть продуктивно працювати, не перевищує 5-15 хв, після закінчення якого вони втрачають контроль над розумовою активністю. 3-7 хвилин мозок «відпочиває», накопичуючи енергію і сили для наступного робочого циклу. У моменти «відключення» дитина займається сторонніми справами, а на слова дорослого не реагує. Так з'являються прогалини в знаннях. Потім розумова активність відновлюється, дитина знову може продуктивно працювати якийсь час, після чого мозок знову «відключається» і довільне керування інтелектуальною діяльністю виявляється неможливим.

Друга проблема - підвищене відволікання. Групова робота являє собою для гіперактивної дитини великі труднощі. Всі самостійні роботи їй треба виконувати наодинці з педагогом. Якщо дорослий буде визначати напрямки його діяльності, вона прекрасно впорається із завданням.

Третя проблема, що стає перед дітьми - невміння будувати відносини з однолітками. Успішність пізнавальної діяльності дитини залежить від здатності будувати безконфліктні відносини з однолітками, контролювати свою поведінку.

Є певні труднощі в проведенні діагностики та побудові системи корекційно-розвиваючого навчання й виховання дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю, викликані відсутністю єдиних поглядів на природу й прояви синдрому дефіциту уваги і гіперактивності серед фахівців різного профілю. Це веде до суперечливих прогнозів розвитку, неоднозначним підходам до корекції і організації навчання дітей з СДУГ.

Список використаних джерел

1. Заваденко Н.Н. Диагноз и дифференциальный диагноз СДВ с гиперактивностью у детей / Н.Н. Заваденко // Школьный психолог. – 2000. - № 4. - С. 9-11.
2. Заваденко Н.Н. Как понять ребенка: дети с гиперактивностью и дефицитом внимания / Н.Н. Заваденко. Издание 2. - М.: «Школа-Пресс 1», 2001. – 128 с.
3. Кучма В.П. СДВ с гиперактивностью у детей / В.П. Кучма, И.П.Брызгунов. – М., 1994.-76 с.
4. Лазаренко Н.І. Формування в дітей з функціональними обмеженнями індивідуальної системи знань сенсожиттєвого характеру засобами арт-терапії / Н.І. Лазаренко, А.В. Хіля, А.М. Коломієць // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови, 2017. – Вип. 13. – С. 124-156.
5. Любчак Л.В. Вибір оптимальної стратегії взаємодії майбутнього педагога з дітьми із особливими освітніми потребами / Освіта дітей з особливими потребами : від інституалізації до інклюзії // 36. тез доп. / Редкол.: В.В.Засенко, А.А.Колупасєва, Н.І.Лазаренко, З.П.Лєнів. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016. – 210-213.
6. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти; уклад. : А. Василюк, Ю. Бондар, А.Хіля. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2020. – 168 с.
7. Халецкая О.В. Минимальная дисфункция мозга в детском возрасте / О.В.Халецкая, В.М.Трошин // Журнал неврологии и психиатрии им. С.С. Корсакова. -1998. -№9.- С. 4-8.
8. Шевченко Ю.С. Коррекция поведения детей с гиперактивностью и психопатоподобным синдромом: Практическое руководство для врачей и психологов / Ю.С. Шевченко. – М., 1997. - 245 с.
9. Шевченко Ю.С. Игровая психология детей с гиперактивным поведением / Ю.С. Шевченко, М.Ю.Шевченко // Школа здоровья. 1997. - Т. 4. - №2. - С. 5-7.
10. Яременко Б.Р. Минимальные дисфункции головного мозга у детей / Б.Р. Яременко, А.Б.Яременко, Т.Б.Горяинова. – СПб.: Деан, 1999. – 128 с.

ДОПОМІЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Гренюк Марина, аспірантка

*Науковий керівник: С. І. Стрілець, доктор педагогічних наук, професор
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка (Україна)*

ASSISTIVE TECHNOLOGY IN INCLUSIVE EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL

*Hrenok Maryna, postgraduate student
Shevchenko National University «Chernihiv Colehium» (Ukraine)*